

PROGRAM FORÅR 2020 - TVÆRPILEN VESTEGNENS AMATØRARKÆOLOGISKE FORENING

Opstregstegning af vikingetidshallen der er fundet ved Erritsø nær Fredericia. Se nærmere under omtalen af foredraget inde i bladet.

Formand Ann Welling – Baunevej 84 2630 Tåstrup – telefon 26139147 –
mail kontakttvaerpilen.dk – www.tvaerpilen.dk

FORMANDEN HAR ORDET

Kære medlemmer!

Atter er et halvt år gået, og det er gået godt for Tværpilen. Der kommer hele tiden nye medlemmer til, men desværre forsvinder der også medlemmer. I skrivende stund er vi lige omkring 80 medlemmer og det er ganske flot af en mere end 25-årig forening, synes jeg. De fleste nye medlemmer er detektorfolk, som vi så godt som muligt vil tage os af, selv om manglen på marker at gå på er følelig. Vi har planer om mere undervisning i detektorsøgning og fundkendskab, og vores foredrag skal jo også gerne bidrage til en bredere forståelse af Danmarks fortid. Det vellykkede medlemsmøde i oktober, der især henvendte sig til detektorfolk, bidrog dels til en gennemgang af DIME's mange muligheder og dels til, at nogle detektorfolk fik lært hinanden bedre at kende. Der er planer om hyppigere detektormøder til foråret.

I september var der en meget vellykket tur til Tissø, hvor der stadig kommer nyt frem om stedet. Vi har også hørt om Ribe og de nyeste fund der, og vi har hørt om mønter (især romerske) og deres betydning i samhandel m.m. i jernalder og vikingetid.

Til februar starter Folkeuniversitetets foredragsrække igen. Denne gang er det Nordsjællands Museum, der fortæller om deres omfattende udgravninger. Derudover bliver der foredrag om en nyfunden stormandshal ved Erritsø, og om vikinger og angelsakser i England.

Vi har påbegyndt et nærmere samarbejde med 2 andre arkæologiske foreninger "Flækken" fra Lyngby og den arkæologiske gruppe i Værløse. I vil som noget nyt kunne se "annoncer" fra dem inde i bladet, og vi planlægger fælles busture til interessante steder. Det har i de senere år vist sig vanskeligt at få tilstrækkelige tilmeldinger til busture i de enkelte foreninger, hvad enten det var en- eller flerdagesture. I fællesskab kan det forhåbentlig lykkes! Hold øje med Nyhedsbrevene, så snart vi har lagt os fast på en fælles tur til foråret, vil vi annoncere det dér.

På sidste generalforsamling blev det vedtaget, at vi skulle have en mindre kontingentforhøjelse. Den starter her i 2020, I kan se kontingenterne inde i bladet. Det er stadig ret billigt at være medlem, så vi håber ikke, at det afskrækker nogen fra at blive i foreningen. Husk at betale senest 1. marts!

Jeg håber, at rigtig mange vil møde op til foredragene og generalforsamlingen!

Ann Welling

BERETNINGER FRA GRUPPERNE

DETEKTORGRUPPEN

2019 blev et godt år for Detektorgruppen.

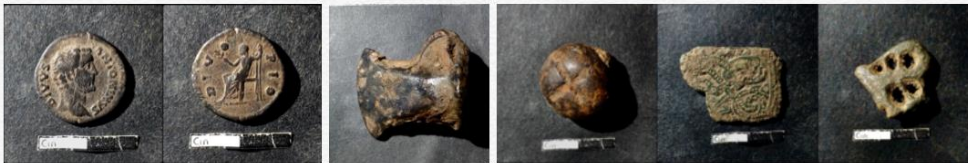
I weekenden 28/29 september afholdt Tværpilen et detektortræf, som fandt sted ved Reerslev, takket være en velvillig lodsejer.

På matriklen er der tidligere fundet genstande fra yngre bronzealder, romersk jernalder, germansk jernalder, vikingetid og middelalder.

Der var 15 deltagere lørdag og 10 søndag.

Vejret var blandet, men humøret var højt!

Der blev ialt fundet ti danefæmner, heriblandt en romersk denar, en celt, tre fibler og andre fine sager.

31. oktober afholdt Tværpilen det årlige medlemsmøde i Taastrup.

Denne gang stod mødet i detektorhobbyens tegn.

Først var der oplæg om DIME, efterfulgt af bestyrelsens vision for detektorgruppens fremtid. Visionen går kort ud på, at Kroppedal Museum i løbet af ét til to år vil opleve et stigende antal danefæmner, indleveret af Tværpilens medlemmer, samt at disse fund er behandlet med passende omhu, både hvad angår registrering og håndtering. Herefter fulgte en drøftelse blandt de fremmødte af mulige fremadrettede aktiviteter for detektorgruppen.

Der var enighed om at Tværpilen faciliterer møder for detektorgruppen med 1-2 måneders frekvens, og at disse møder skal være hyggelige, samt omhandle relevante emner som: genstandskunskab, luftfotoarkæologi, vejledning i at finde søgejord, mm.

Desuden arbejdes der på at afholde endnu et træf.

Anders Elman Hansen

Koordinator for Tværpilens Detektorgruppe

GRAVEGRUPPEN

af Lina Poll

Det har været et dårligt år for gravegruppen, da vi ikke har været ude at grave.

Den store udgravning i Smørum, der skulle have været i 2019, er af Smørum Kommune udsat til 2020.

Vi håber da, at det bliver muligt for os at deltage.

FOREDRAG

Erritsø og kongemagten før Gorm den Gamle og Harald Blåtand.

Foredrag ved museumsinspektør Christian Juel, Vejle Museerne

Torsdag den 23. Januar 2020 kl. 19.30

Taastrup medborgerhus, Taastrup Hovedgade 71

Nye udgravninger ved Erritsø nær Fredericia har afsløret en næsten 50 meter lang vikingetidshal, der har stået i flere faser. Ud over hallerne kan vi også se at der på stedet har ligget en stærk befæstning, et håndværksområde og en omkringliggende bebyggelse bestående af mange gårde. Erritsø-pladsen har store ligheder med stormandsgårdene ved Lejre og Tissø på Sjælland, der i mange år har været kendt som opholdssteder for 600-800-tallets kongemagt. Der tegner sig derfor et billede af et samlet rige flere århundreder før Harald Blåtand på den store Jelling-sten skrev at "*han vandt sig al Danmark*". Stedets strategiske beliggenhed ved Lillebælt, hvorfra al sø- og landtrafik kunne kontrolleres, bestyrker kun teorien om en stærk kongemagt. Erritsø-pladsen har eksisteret i en periode af vikingetiden, hvor skriftlige kilder omtaler at flere konger kæmper om magten, samtidig med at landet bliver invaderet sydfra. Historien om Erritsø og den tidlige danske kongemagt er dermed langt fra skrevet færdig endnu. Udgravningerne er foretaget af VejleMuseerne i samarbejde med Nationalmuseet på baggrund af en bevilling af Augustinus-fonden.

Angelsakser og vikinger i England

Foredrag ved Mads Ravn, Forsknings- og Samlingschef. Ph.d. VejleMuseerne

Onsdag den 1. april 2020 kl. 19.30

Taastrup medborgerhus, Taastrup Hovedgade 71

Kom til foredrag med Mads Ravn og hør om vikingernes færd i England i perioden ca. 400 - 1066.

Du får blandt andet svar på følgende spørgsmål: Hvor kom Angelsaxerne og Vikingerne fra? - Var der tale om massive folkevandringer eller blot mindre folkeskarer? - Hvor mange kom der? - Udryddede de briterne, der boede der i forvejen? - Hvorfor kom de? - Hvad betød den udviklede skibsteknologi for indvandringen? - De indfødte keltisktalende briter havde været underlagt romerne. Men romerriget kollapsede og nye folkeslag ankom. - Hvorledes afspejlede kulturen sproget, religionen, bygningerne, vejene og byerne sig i disse ændringstider?

Nyt om Skattefund og nye rige grave fra yngre romersk jernalder

I forbindelse med generalforsamlingen d. 15. april 2020 kl. 19.00 (se bagsiden af programmet) afholder Museumsinspektør Linda Boye fra Kroppedal et foredrag:

I 2017 og 2018 har detektorfolk og arkæologer arbejdet sammen om at finde og udgrave et større skattefund bestående af sølvdenarer fra yngre romersk jernalder. Ikke langt derfra udgravedes også resterne af den lokale fyrste, der viser sin status ved en markant slangehovedfingerring i guld.

Hvordan skal vi forstå disse nye fund og hvad fortæller de om organiseringen af jernaldersamfundet?

FOLKEUNIVERSITETET

Foredragsrække i Tværpilen vinter/forår 2020

Mandage kl. 16

Taastrup medborgerhus, Taastrup Hovedgade 71

Overordnet tema: *Nyt fra arkæologifronten i Museum Nordsjælland*

10.2. Helsingørs forsvundne bydel på Sanden

v/ Museumsinspektør Liv Appel

24.2. De Nordsjællandske gårde - Torup og sandflugten.

v/ Museumsinspektør Kjartan Langsted

2.3. Guld og glimmer

v/ Museumsinspektør Esben Aarsleff

9.3. Salpetermosen – et særligt kig til jernalderen

v/ Museumsinspektør Pernille Pantmann

16.3. Stenalderjægere og bønder i Salpetermosen.

V. Museumsinspektør Claudio Casati

DER ER DESVÆRRE SKET EN MISFORSTÅELSE MELLEM TVÆRPILEN OG MUSEUM NORDSJÆLLAND, SÅ FOLKEUNIVERSITETET ER AFLYST HER I FORÅRET, MEN DET GLÆDELIGE ER, AT PROGRAMMET GENNEMFØRES TIL EFTERÅRET.

BESTYRELSEN

Formand: Ann Welling, Baunevej 84, 2630 Taastrup, Tlf: 2613 9147

Kasserer: Lina Poll, MacNiven alle 1, 2750 Ballerup, tlf: 5133 1423

Sekretær: Bente Larsen, Egevangshusene 71, 2630 Taastrup, tlf: 2893 9467

Bestyrelsesmedlemmer:

Jørgen Nielsen, Galgebakken Neder 2a, 2620 Albertslund, tlf: 2243 6272

Nina Bech, Sankt Ibs Allé 40, 2630 Taastrup, tlf: 3042 1364

Kirsten Rajakumar, Engvej 27, 2791 Dragør

Anders Elman Hansen, Philip Schous Vej 32 4. th, 2000 Frederiksberg, tlf: 2679 971

Suppleanter:

Inger Byrjalsen, Lissi Jensen, Erik Vinding

Revisoreer:

Sven Erik Nordal Rask, tlf 4373 9403, **Revisorsuppleant:** Ninna Thomsen

KONTAKTPERSONER

Gravegruppen : Lina Poll, 5133 1423

Detektorgruppen: Nina Bech, 3042 1364

Redaktionsgruppen: Ann Welling, 2613 9147, Kirsten Rajakumar

Folkeuniversitetet: Ann Welling, 2613 9147

Alle i bestyrelsen samt kontaktpersoner kan kontaktes på kontakt@tvaerpilen.dk

KONTINGENT

Kontingent for 2020 bedes indbetalt senest den 1. marts 2020

Medlemstype og pris 2020

Enkelt 250 kr. , Familie 400 kr. Studerende, 125 kr.

Betalingsform

Kontooverførsel: reg.nr. 1551 konto nr. 5684382. **Vi medsender ikke mere girokort**

Kontingent bedes af nye medlemmer indbetalt hurtigst muligt efter indmeldelse. Og vi opfordrer alle til at indsende deres mail-adresse til bestyrelsen på kontakt@tvaerpilen.dk.

NYT FRATVÆRPILEN

Tværpilens nyhedsbrev udgives 4 gange om året – 1. marts, 1. maj, 1. oktober og 1. december.

Den elektroniske udgave af *Nyt fra Tværpilen* er gratis og suppleres lejlighedsvis med en "husk at". Tilmeld dig ved at maile "Nyhedsbrev" og din mailadresse til Bente Larsen: larsen.bente@gmail.com. Ønsker du *Nyt fra Tværpilen* i papirudgave, sendes det som almindeligt brev og koster 35 kr. om året. Beløbet kan eventuelt betales sammen med kontingentet. Tilmeld dig hos Bente Larsen på 28939467. Husk at meddele os eventuelle ændringer i dine post- og mailadresser. Stof til *Nyt fra Tværpilen* skal fremsendes senest en uge før udgivelsen.

TVÆRPILENS PROGRAM

Flere af medlemmerne har udtrykt ønske om, kun at modtage Tværpilens program digitalt.

Hvis du ønsker dette, så giv besked til Bente Larsen larsen.bente@gmail.com eller telefon 28 93 94 67. Hvis du fortsat ønsker at få programmet på papir med posten, skal du ikke foretage dig noget. Programmet ligger også på vores hjemmeside. www.tvaerpilen.dk.

Flækken januar – marts 2020

Fredag den 31. januar kl. 19.30 Foredrag på Frieboeshvile.

Foredrag ved museumsinspektør, Kroppedal Museum, Linda Boye:

Nyt fra de arkæologiske udgravninger: Hvad kan jernalderhuse fortælle om samfund, status og levevis i romersk jernalder?

Lørdag den 15. februar. Oldtidsspor i Geel Skov.

Vi mødes lige uden for Holte Station (østsidens) kl.10. Skålsten, vejspor, markskel bl.a. - oldtiden har sat sine spor, og de er ikke alle forsvundet. Varighed 3-4 timer. Vi holder pause undervejs. Tag gerne noget med til at styrke dig på. Tilmelding ikke nødvendig. Turen gennemføres uanset vejret.

Torsdag den 20. februar kl.19.00 studiekreds.

Vi ser på ligheder og forskelle imellem Virummarkernes og Næssets flint.

Lørdag den 7. marts.

Tur til Nærums manskone for detektorførere. I forhold til Nærums manskone mangler vi stadig at undersøge skovstykket nord for Kikhanerenden.

Lørdag den 14. marts kl. Tur til Ravneholmene. I folkemunde kaldet ”Det danske Schweiz”. Om skoven og kultursporene, bl.a. gravhøje, hulveje. Vi mødes på Frieboeshvile kl. 10.

Se nærmere på vores hjemmeside www.flækken.dk

1.halvår 2020 Kalender Værløseegnens Historiske Forening

UDSNIT

Søndage kl. 10-12 kan du være med på Kend din egn, morgenture i skoven. Fra gang til gang vælges et skovafsnit for den kommende vandretur. Øvrige arrangementer, datoer og turenes nærmere indhold fremgår af www.vaerloesehistorie.dk.

Uge 9 **Lørdag d. 29. februar kl. 11.00-14.00**

Medlemsdag

Åbent hus – for nye og gamle. Foreningen byder på et glas vin eller vand, kom forbi og få en snak om stort og småt. Du kan hente årsskriftet Witherløse og endelig kan du betale dit kontingent samtidigt (uden gebyrer). Husk at medbringe kontanter eller betal via MobilePay. Vi byder også velkommen til interesserede nye medlemmer, som kan indmeldes på dagen. **Sted:** Mosegaarden, Skovgårds Allé 37, Værløse

Uge 11 **Lørdag 14. marts kl. 14.00**

Generalforsamling og foredrag om største danske guldfund fra vikingetiden

Efter generalforsamlingen vil der blive serveret kaffe og kage, og dette års særlige gæst er arkæolog og museumsinspektør (Museet Sønderkov) Lars Grundvad og vi skal høre om fund fra den sønderjyske region, som sandsynligvis vil skrive sig ind blandt de vigtigste områder i dansk forskning i jernalder og vikingetid samt i studiet i det førkristne Danmark. **Sted:** (Teatersalen) Syvstjerneskolens, Skovløbervangen 1, Værløse

Uge 16 **Søndag 19. april: Pottemageren i Farum Lillevang.** Med udgangspunkt i Karl Nielsens og Nationalmuseets udgravninger fortæller Niels Bødker Thomsen om det epokegørende fund af et pottemagerværksted fra omkring år 1300 i skoven. **Sted:** Fortællinger kl. 14 på Mosegaarden, Skovgårds Allé 37, 3500 Værløse

Uge 21 **Søndag 24. maj kl. 13-16**

Arkæologiens Dag. Vi sætter fokus på arkæologien! Vi arrangerer en ”Studie- og oplevelses eftermiddag” om arkæologi og egnens fortid. Kom med oldsager og få dem bestemt, lær om flint og flintredskaber, prøv redskaberne, lær om detektorarkæologi, rundvisninger og meget andet. Her vil være aktiviteter for alle aldre. Dagen er tillige beskrevet i Bavnens. Reserver dagen!

Sted: Mosegaarden, Skovgårds Allé 37, Værløse

Generalforsamling

Ifølge foreningens vedtægt af 1. januar 2007 indkaldes hermed til Tværpilens ordinære, årlige general-forsamling

Onsdag den 15. april 2020 kl. 20.00 (foredrag kl. 19.00) i Taastrup Medborgerhus, Taastrup hovedgade 71, Taastrup

Dagsorden ifølge vedtægt:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. a. Regnskab til godkendelse (decharge)
b. Budget og kontingent for det kommende år
4. Forslag (fremsendes til formanden senest 15. marts)
5. Valg
6. Eventuelt

Ad 3. Regnskab. Det reviderede regnskab vil foreligge på mødet

Ad 5. Ifølge vedtægterne er 4 bestyrelsesmedlemmer på valg i år. Det drejer sig om

- Bente Larsen
- Lina Poll
- Kirsten Rajakumar
- Ann Welling

Bestyrelsens øvrige medlemmer er Nina Bech, Anders Elman Hansen, Jørgen Nielsen Herudover skal vælges indtil 7 suppleanter, der er på valg hvert år. Suppleanterne er p.t.

- Inger Byrjalsen
- Lissi Jensen
- Erik Vinding

Til slut skal der vælges en revisor (p.t. Svend Erik Nordal Rask) og en revisorsuppleant (p.t. Jens V. Bruun)

Konstituering foretages på bestyrelsens første møde.

Inden generalforsamlingen (kl. 19.00 til 20.00) indbyder Tværpilen til et foredrag). Se nærmere inde i bladet. Derefter byder vi på kaffe.

VEL MØDT!